

Paavalin Ensimmäinen kirje korinttilaisille 25

Järjestys seurakunnan kokouksissa

1.Kor. 14:21-33

Tervetuloa kuuntelemaan Alusta alkaen -ohjelmaa. Tätä nykyä käsittelemme Paavalin Ensimmäistä kirjettä korinttilaisille, sen lukua 14. Edellä Paavali on opettanut Korintin seurakuntalaisia armolahjoista, varsinkin kielillä puhumisesta ja profetoimisesta. Hänen mukaansa profetoiminen eli selkokielineen Kristuksesta ja hänen tahdostaan opettaminen on kielillä puhumista tärkeämpää. Kielillä puhujaa kun kukaan ei ymmärrä, mutta Kristuksesta opettaminen on ymmärrettävää. Siksi se rakentaa ja rohkaisee seurakuntaa. Kielillä puhuminen ei rakenna seurakuntaa, vaan ainoastaan sitä yksittäistä ihmistä, jolla tämä lahja on.

Seurakunnan ulkopuolinen näkökulma kielillä puhumiseen

Paavali jatkaa kielillä puhumista koskevaa opetustaan näin:

Veljet, älkää olko ajatuksiltanne lapsia. Pahuudessa olkaa kehittymättömiä, ajattelussanne aikuisia. Lain kirjassa sanotaan: ”Oudoilla kielillä ja vieraiden huulilla olen puhuva tälle kansalle, eikä se sittenkään kuuntele minua, sanoo Herra.” Outoja kieliä ei siis ole tarkoitettu merkiksi uskoville vaan niille, jotka eivät usko; profetoiminen sen sijaan ei ole merkinä epäuskoisille vaan uskoville. Jos seurakunnan yhteisessä kokouksessa kaikki puhuisivat kielillä ja sinne tulisi ulkopuolisia tai epäuskoisia, he varmasti sanoisivat, että te olette järjiltänne. Jos sen sijaan kaikki profetoisivat ja joku epäuskoinen tai ulkopuolinen tulisi paikalle, hän joutuisi kaikkien koeteltavaksi ja tutkittavaksi ja hänen sydämensä salaisuudet paljastuisivat. Silloin hän heittäytyisi kasvoilleen maahan, rukoilisi Jumalaa ja tunnustaisi: ”Jumala on todella teidän keskuudessanne.” (1. Kor. 14:21-25)

Paavalin ideana on jälleen sanoa, että vaikka kielillä puhuminen on hyvä armolahja, kun sitä oikein käytetään, seurakunnan kokouksessa ei pidä puhua kielillä, vaan on puhuttava ymmärrettäviä sanoja. Tässä jaksossa Paavali selittää asiaa seurakunnan ulkopuolisten ihmisten kannalta, sellaisten, jotka sattumalta tulevat seurakunnan jumalanpalvelukseen.

Tuohon aikaanhan jumalanpalveluksia pidettiin kodeissa. Ulkopuoliset eli ei-kristityt osallistujat saattoivat olla esimerkiksi kristityn talon isännän tai emännän kääntymätön puoliso tai perhetuttava. Tai sitten jonkun seurakuntalaisen mukanaan tuoma ystävä. Sellaisen ihmisen kannalta kielillä puhuminen jumalanpalveluksessa olisi tosi outoa eikä mitenkään evankelioivaa tai mukaan kutsuvaa. Ulkopuoliset pitäisivät kristittyjä hulluina, jos he kuulisivat kielillä puhumista seurakunnan kokouksessa.

Tämä pitää varmasti paikkansa nykyäänkin, ja se on hyvä muistaa. Jotkut karismaattiset ja innokkaat kristityt yrittävät lisätä sanojensa voimaa livauttamalla ymmärrettävän puheensa väliin pikku pätkän glossolaliaa eli kielillä puhumista. Se ei ole hyvä idea, vaan karkottaa uskosta

osattomia. Mutta myös kristittyjä. Kielillä puhuminen pitää säästää yksinäiseen, henkilökohtaiseen hartauteen, jossa se on erittäin hyvä asia. Mutta julkisesti sitä ei pidä harrastaa.

Ulkopuolisten kannalta profetoiminen eli selväsananainen Kristuksesta ja hänen tahdostaan opettaminen on paljon parempaa. Kun uskosta osaton seurakunnan ulkopuolinen tulee jumalanpalvelukseen, voi käydä niin, että selväsanaisesti profetoivan puhe sattuu hänen sydämeensä henkilökohtaisesti. Hän tajuaa, kuinka hän on tehnyt väärin Jumalan ja lähimmäistensä edessä, ja kuinka hän siksi on syntinen ja tarvitsee anteeksiantamusta Jumalalta. Tai hän tajuaa selväsanaisesti julistaman Jumalan sanan valossa, kuinka hänen elämänsä on tarkoituksetonta, vaikka hän yrittää ylläpitää kunnollista ja kunnioitettavaa ulkokuorta. Näin hän joutuu ”koeteltavaksi ja tutkittavaksi ja kaikki hänen sydämensä salaisuudet” paljastuvat.

Tämä ei välttämättä tarkoita sitä, että ne paljastuvat kaikille siinä seurakunnan kokouksessa oleville. Voidaan tarkoittaa myös sitä, että tuo ”ulkopuolinen” itse tajuaa, että hänen sydämensä salatut, kipeät asiat ovat Jumalalle avoimia. Tämän osoittaa se, että Jumalan seurakunnassa kuultu puhe sattuu juuri hänen tilanteeseensa. Myöhemmän luterilaisen teologian käyttämän terminologian kielellä: Jumalan laki osoittaa hänelle synnin ja tuomitsee hänet niin, että hän tajuaa tarvitsevan Jeesusta.

Kielillä puhuminen merkinä epäuskoisille?

Mutta miten on ymmärrettävä tuon pätkän alku, jossa Paavali sanoo, että ”Outoja kieliä ei siis ole tarkoitettu merkiksi uskoville vaan niille, jotka eivät usko; profetoiminen sen sijaan ei ole merkinä epäuskoisille vaan uskoville.” Miksi ”oudot kielet” eli kielillä puhuminen on merkki niille, jotka eivät usko? Eikö Paavali sanonut, että ulkopuoliset eivät tajua siitä mitään vaan ajattelevat virheellisesti, että kielillä puhujat ovat järjiltään?

Paavalin ajatuksenjuoksua on tosiaan vaikea ymmärtää, mutta on kai se mahdollista. Hän lainaa tuossa kohdassa Jesajan kirjan lukua 28. Siinä sanotaan:

Ja vieraalla kielellä, oudoin sanoin hän on vastedes puhuva tälle kansalle, hän, joka oli sanonut heille: ”Tässä on lepopaikka. Sallikaa väsyneiden hengähtää, täällä on lepo ja virvoitus”. Mutta he eivät tahtoneet kuulla.” (Jes. 28:11-12).

Jesajan kirjassa Jumala haluaa kutsua Jerusalemin asukkaita yhteyteensä, lepoon hänen ominaan. Mutta he eivät kuulleet vaan torjuivat Jumalansa kutsun. Siksi Jumala olisi puhuva heille jatkossa vieraalla kielellä. Tämä tarkoittaa sitä, että he joutuisivat pakkosiirtolaisuuteen, maahan, jossa puhutaan heille käsittämätöntä kieltä.

Paavalin ideana on kai se, että vastaavalla tavalla kielillä puhuminen on merkinä ei-uskoville. Se paaduttaa heidät ja he joutuvat Jumalan tuomion alaisiksi; vähän kuin Juudan asukkaat joutuivat pakkosiirtolaisuuteen. Kielillä puhuminen on heille ”merkki” siitä, että he ovat Jumalan tuomion alla, kun arvioivat kielillä puhumista virheellisesti.

Minusta Paavalin vertaus on onneton. Sillä eikö ”merkki” ole yleensä sellainen, joka lisää ymmärrystä? Tässä vertauksessa kielilläpuhumisen ”merkki” ei lisää epäuskoisten ymmärrystä millään tavalla, vaan pikemminkin hämmentää heitä.

No, oli miten oli, Paavalin tarkoitus on joka tapauksessa sanoa, että seurakunnan ulkopuolistenkin kannalta on paljon parempi, että jumalanpalveluksissa ei puhuta kielillä, vaan opetetaan ja kehoitetaan ymmärrettävällä kielellä eli Korintin tapauksessa kreikaksi.

Järjestyksessä oleva ja rakentava jumalanpalvelus

Mitä tämä siis tarkoittaa, veljet? Kun kokoonnutte yhteen, jokaisella on jotakin annettavaa: laulu, opetus tai ilmestys, puhe kielillä tai sen tulkinta. Kaiken on tapahduttava yhteiseksi parhaaksi. Jos puhutaan kielillä, vain kaksi tai enintään kolme saa puhua, kukin vuorollaan, ja jonkun on tulkittava puhetta. Ellei tulkitsijaa ole, puhuja olkoon seurakunnan parissa vaiti ja puhukoon vain itselleen ja Jumalalle. Samoin profeetoista saa esiintyä vain kaksi tai kolme, ja toiset arvostelkoot. Jos joku muu läsnäolijoista saa ilmestyksen, edellisen puhujan tulee vaieta. Kaikki te voitte profetoida, kukin vuorollanne, jotta kaikki oppisivat ja saisivat rohkaisua. Profeetat pystyvät hallitsemaan henkilöhojaan, sillä Jumala ei ole epäjärjestyksen vaan rauhan Jumala (1. Kor. 14:26-33).

Tässä Paavali käsittääkseni jatkaa sitä aiemmin esittämäänsä ajatustaan, että seurakunta on Kristuksen ruumis, jossa sen jokaisella jäsenellä on tehtävänsä. Niin kuin ruumiissa jäsenet toimivat toisiaan hyödyttäen ja toisiaan tarvitien, niin kuuluu seurakunnassakin olla. Ja sen on vaikutettava myös siihen, millaisia seurakunnan kokoontumiset ovat. ”Kaiken on tapahduttava yhteiseksi parhaaksi”. Tätä varten Paavali antaa ohjeita siitä, kuinka seurakunnan kokoontumisissa tulee toimia.

Seurakunnan kokoontumisissa oli ainakin viidenlaista sanallista toimintaa: laulu, opetus, ilmestys, puhe kielillä, kielillä puhumisen tulkinta. Laulu tarkoittaa psalmien laulamista tai sitten jotain sellaista kuin nykyajan virret tai hengelliset laulut. Jo varhaiskristityt sävelsivät ja sanoittivat sellaisia ja niitä laulettiin seurakunnan kokoontumisissa. Laulukirjoja ei vielä ollut, mutta lauluja osattiin ulkoa ja laulettiin yhdessä. Joku osaisi paremmin ja johti laulua.

”Opetus tai ilmestys” on varmaankin sellaista kuin nykyinen saarna, raamattutunti tai seurapuhe. Tai sitten jotenkin suurempaa profeetallista puhetta, Pyhän Hengen antamaa lohdutusta, kehoitusta tai miksei tuomion sanoja. Merkillepantavaa on minusta se, että Paavali ei erittele näitä. Se kertoo ainakin minulle siitä, että spontaani, valmistelematon puhe ei ole ihanne, ei ainakaan siksi, että juuri sellaisen kautta Pyhä Henki puhuu seurakunnalle jotenkin merkittävämmiin kuin valmistellun raamatunselityksen kautta.

”Kielillä puhumisen ja sen tulkinnan” merkityksestä on puhuttu jo edellä. Niiden kohdalla Paavali antaa kolme ohjetta: 1) Vain kaksi tai kolme kielilläpuhumisessioita per jumalanpalvelus. 2) Kukin puhukoon vuorollaan, ei toistensa päälle ja 3) seurakunnan kokouksissa saa puhua kielillä ainoastaan jos joku kykenee tulkkamaan sen ymmärrettävällä kielelle.

Tällaiset neuvot Paavali antoi varmaankin siksi, että Korintin seurakunnassa oli niin monia innokkaita kielillä puhujia. Heidän esiintymisintonaan piti hillitä, jotta olisi toteutunut se, että seurakunnan kokoontumiset ovat rakentavia ja järjestyksessä. Ilman neuvoja ne olisivat taantuneet kakofoniaksi.

Profetiasta eli opetuksen ja ilmestyksen sanojen jakamisesta Paavali antaa melkein samanlaiset ohjeet: 1) kaksi tai kolme puhetta per jumalanpalvelus, 2) vuorotellen ja 3) muut arvostelkoot. Näittenkin ohjeitten tarkoituksena on se, että seurakunnan kokoontumiset olisivat rakentavia. Jos jumalanpalveluksen kuluessa puhuu yli kolme ihmistä, siitä tulee liian pitkä ja puuduttava. Sellainen ei enää rakenna. Rakentavuuden lisäksi niiden pitää olla järjestyksessä.

Tuo viimeinen vaatimus johtuu Paavalin mukaan siitä, että ”Jumala ei ole epäjärjestyksen vaan rauhan Jumala.” Tuossa ”rauha” ei tarkoita vain rauhallista menoa ja järjestystä. Taustalla on heprealainen ”shalom”, mikä tarkoittaa myös yhteisön rakkautta ja harmoniaa. Sellaista Jumala tahtoo seurakuntaelämän olevan, koska hän itse on sellainen. Hän on Isän, Pojan ja Pyhän Hengen välinen rakkaus ja harmonia. Sellaiseen yhteisöllisyyteen hän seurakuntaansa kutsuu, osallisina hänen rakkaudestaan Pojan tekemän sovitus työn ja Pyhän Hengen lahjan kautta.

Vuorotellen puhuminen on Paavalin mukaan mahdollista siksi, että ”profeetat pystyvät hallitsemaan henkilalahjoaan”. Pyhän Hengen antamissa armolahjoissa ei ole kyse sellaisesta ekstaasista, jossa lahjan käyttäjältä menee tolkkua. Sellaista ekstaasia esiintyi hellenistisissä uskonnoissa, mutta Paavalin mukaan sellainen ei kuulunut kristinuskoon.

Tämä on hyvä muistaa edelleen. Käsittääkseni joissain karismaattisissa piireissä tällaista tolkun menetystä esiintyy, ja jotkut jopa arvostavat sellaista aivan erityisenä Pyhän Hengen siunauksena. Olen nähnyt videon jostain Nokian herätyksen kokouksesta, jossa ihmiset ammuivat ja määkivät kuin eläimet, muka jonkin erityisen armolahjan vaikutuksesta. Paavali olisi suuttunut sellaisesta.

Muut arvostelkoot

”Muut arvostelkoot”. Tämä johtuu siitä, että kaikissa saarnoissa tai seurapuheissa on ns. ”astian makua”. Saarnaajan tai profetoijan sanoja ei ilman muuta saa pitää Jumalan sanana, vaan sitä pitää arvostella kirjoitetulla Jumalan sanalla eli Raamatulla. Jos se on Raamatun sanoman vastaista, sitä ei tule uskoa eikä noudattaa. Jos on, sitä pitää uskoa ja noudattaa.

Vastaavasta asiasta Paavali puhuu 1. Tessalonikalaiskirjeen 5. luvussa:

Älkää sammuttako Henkeä, älkää väheksykö profetoimisen lahjaa. Koetelkaa kaikkea ja pitäkää se mikä on hyvää. Pysykää erossa kaikesta pahasta (1. Tess. 5:19-22).

Mitenkäs tämä sopii siihen, millainen meidän luterilainen messumme nykyisin on?

Siinä ei ainakaan toteudu se, että ”kaikki te voitte profetoida, kukin vuorollanne, jotta kaikki oppisivat ja saisivat rohkaisua.” Tai se, että ”jokaisella on jotakin annettavaa”.

Meidän kirkkomme messut ovat hyvin pappisvetoisia. Äänessä ovat vain liturgi ja saarnaaja, ja laulua säestää ja johtaa viranhaltija, kanttori. Seurakuntalaiset eivät puhu, eivät ainakaan henkilökohtaista todistustaan, ”jotta kaikki oppisivat ja saisivat rohkaisua”.

Mutta toisaalta, meillä on vahva virsilaulun perinne. Ideana on se, että seurakunta on äänessä virsien kautta. Ne ovat yhteistä rukousta, johon jokainen osallistuu, henkilökohtaisesti ja yhdessä. En tiedä, toteutuuko se miten hyvin, mutta ainakin periaatteessa virsilaulun ideana on kaikkien osallistuminen.

Sama periaate on liturgiassakin. Se on vuoropuhelua seurakunnan, Jumalan ja liturgin välillä.

Meidän kirkkomme messu ei missään tapauksessa ole yhtä vapaa kuin se, millaiset ohjeet Paavali Korintin seurakunnalle antoi. Mutta ainakin se on järjestyksessä. Ja ainakin siinä on ideana se, että yhteinen kokoontumisemme rakentaisi seurakuntaa. Saarnaajien koulutuksessa yritetään tolkuttaa, että saarnojen pitää perustua kyseisen pyhän Raamatun tekstiin, niiden pitää olla ymmärrettäviä ja koskettavia kuulijoiden elämän kannalta ja kertoa, mitä Jumala Raamatun tekstin mukaan on heille lahjoittanut ja mitä hän heiltä tahtoo.

Aina saarnaaja ei onnistu. Mutta ideana messussamme on, että ainakin ehtoollinen antaa jotain siitä huolimatta: Se antaa Kristuksen leivässä ja viinissä eli hänen ruumiissaan ja veressään. Ja sitten rukouksessa saamme tuoda yhteisen hätämme ja kiitoksemme Jumalalle. Ja rippi jakaa anteeksiantamusta.

Ehkä yksi paavalilainen idea liturgisessa jumalanpalveluksessamme vielä on: se, että ”muut arvostelkoot”. Tuo arvostelu on vaan jo tehty. Liturgian sanat ja rukoukset ovat vuosisatojen käytössä jo arvosteltu sellaiseen muotoon, että ne välittävät oikean opetuksen Jumalasta ja hänen tahdostaan. Hölmömpikin pappi rukoilee oikein, kun noudattaa jo ennalta arvostellun liturgian sanamuotoja. Tietysti ne kannattaa rukoilla sydämestään, sillä silloin niistä voi välittyä seurakunnalle tunto siitä, että liturgi on tosissaan.

En tiedä, mitä Paavali ajattelisi, jos osallistuisi Savonlinnan seurakunnan messuun. Saattaisi olla, että hän tykkäisi järjestyksestä, virsistä ja rukouksista ja raamatunluvusta ja ehkä joskus saarnastakin. Mutta kyllä hän varmaan jäisi kaipaamaan sitä, että ”kun kokoonnutte yhteen, jokaisella on jotakin annettavaa.”

Mutta jos hän tulisi sellaisesta kirkkoherraa huomauttamaan, minä kysyisin häneltä, että miten 100 - 150 seurakuntalaista voi tätä meidän tyyliä enempää yhteiseen kokoontumiseen antaa.

Onneksi meillä on raamattupiirejä ja sellaisia, jossa useampi pääsee ääneen. Neuvoisin Paavalin sellaiseen.